

Stapi lífeyrissjóður

Ársreikningur 2012

Skýrsla stjórnar

Árið 2012 var að flestu leyti hagfelld rekstrarár fyrir Stapa lífeyrissjóð. Gjaldeyrishöft og fátæklegir fjárfestingarkostir settu þó áfram svip á fjárfestingarumhverfi sjóðsins og höfðu áhrif á mögulega ávöxtun eigna. Valkostum á fjármagnsmarkaði fer þó fjölgandi og ytri aðstæður hafa almennt batnað. Sjóðurinn hefur lagt áherslu á að auka vægi eigna, sem líklegar eru til að gefa hærri ávöxtun en ríkistryggð skuldabréf til lengri tíma lítið, í eignasafni sjóðsins. Þetta mun hafa í för með sér einhverja aukningu á áhættu í eignasafni sjóðsins en jafnframt auka líkurnar á að hann geti staðið við skuldbindingar sínar í framtíðinni, þannig að ekki þurfi að koma til skerðingar á réttindum. Gert er ráð fyrir því að afkoma sjóðsins á næsta ári muni standa undir aukningu skuldbindinga. Það er þó háð markaðaðstæðum.

Á árinu 2012 greiddu 18.505 sjóðfélagar hjá 2.609 launagreiðendum iðgjöld til Tryggingadeildar sjóðsins. Iðgjöld ársins námu alls 6.082 millj. kr. Iðgjöld til Tryggingadeildar voru 5.927 millj. kr. og hækkuðu um 7,26% frá fyrra ári en iðgjöld til Séreignardeildar lækkuðu um 18,9% milli ára og voru 155 millj. kr. Fjöldi virkra sjóðfélaga þ.e. sjóðfélaga sem að jafnaði greiða iðgjöld til sjóðsins með reglubundnum hætti í mánuði hverjum var 12.565 hjá Tryggingadeild og 836 hjá Séreignardeild.

Heildarlífeyrisgreiðslur Tryggingadeildar sjóðsins á árinu námu 3.421 milljón króna og hækkuðu um 5,1% frá fyrra ári. Ellilífeyrir nam 2.244 millj. kr. örorkulífeyrir nam 937 millj. kr., makalífeyrir nam 201 millj. kr. og barnalífeyrir 38 millj. kr. Þá námu lífeyrisgreiðslur úr Séreignardeild 346 millj. kr. Þar af var sérstök útborgun séreignar skv. lögum 194 millj. króna. Lífeyrisþegar í árslok voru 6.972.

Rekstrarkostnaður sjóðsins á árinu 2012 var 160 millj. kr. Rekstrarkostnaður sem hlutfall af eignum var 0,12%. Stöðugildi á árinu voru 13,1 og námu heildar launagreiðslur 90 millj. kr. á árinu.

Hrein eign Tryggingadeildar til greiðslu lífeyris nam 127.657 millj. króna og hækkaði um 12,7% frá fyrra ári. Nafnávöxtun deildarinnar var jákvæð um 10,1% og raunávöxtun 5,3%. Hrein eign Séreignardeildar var 3.999 millj. kr. og hækkaði um 4,6% frá fyrra ári. Séreignardeildin býður upp á þrjár ávöxtunarleiðir, Safn I, Safn II og Safn III og var hrein raunávöxtun leiðanna 4,1%, 6,1%, og 2,5% á árinu.

Tryggingafræðileg úttekt hefur verið gerð á stöðu Tryggingadeildar sjóðsins í árslok 2012. Áunnin réttindi voru skert um 7,5% á árinu. Tryggingafræðileg afkoma ársins var jákvæð um 7.087,8 millj. kr. Tryggingafræðileg staða sjóðsins var neikvæð í árslok um 9.234,2 millj. kr. eða 4,0%.

Stjórn Stapa lífeyrissjóðs og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning 2012 með áritun sinni.

Akureyri, 25. febrúar 2013

Stjórn:

Ágúst Torfi Hauksson

Björn Snæbjörnsson

Unnur Gréta Haraldsóttir

Orri Freyr Oddsson

Guðrún Ingólfssdóttir

Ásgerður Pálsdóttir

Framkvæmdastjóri:

Kári Arnór Kárason

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga Stapa lífeyrissjóðs

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Stapa lífeyrissjóðs fyrir árið 2012. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning og yfirlit um sjóðstreymi fyrir sjóðinn í heild og deildir hans, auk upplýsinga um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar, ásamt kennitölum.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og settar reikningsskilareglur. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og reikningshaldslegu mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sjóðsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2012, efnahag hans 31. desember 2012 og breytingu á handbæru fé á árinu 2012, í samræmi við lög og settar reikningsskilareglur.

Ábending

Án þess að gera um það fyrirvara í álit okkar viljum við vekja athygli á skýringu nr. 3 sem fjallar m.a. um mat og framsetningu skulda tengdum framvirkum gjaldmiðlasamningum og öðrum afleiðusamningum. Óvissa er um endanlega niðurstöðu og uppgjör þessara samninga.

Akureyri, 25. febrúar 2013

Deloitte ehf.

Knútur Þórhallsson
endurskoðandi

Ragnar Jóhann Jónsson
endurskoðandi

Áritun tryggingastærðfræðings

Til stjórnar og fulltrúaráðs Stapa lífeyrissjóðs

Undirritaður hefur metið lífeyrisskuldbindingar Stapa lífeyrissjóðs í árslok 2012. Matið er framkvæmt í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um tryggingafræðilegar athuganir á lífeyrissjóðum og forsendur fyrir þeim og leiðbeinandi reglur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um tryggingafræðilegt mat á stöðu lífeyrissjóða.

Forsendur sem miðað er við eru m.a. lífslíkur árána 2007-2011, meðalöroklíkur íslenskra lífeyrissjóða og 3,5% vexti p.a.

Yfirlit yfir helstu niðurstöður matsins er að finna í skýringu nr. 15.

Skuldbindingar sjóðsins eru reiknaðar á grundvelli upplýsinga úr iðgjalda- og lífeyrisbókhalda sjóðsins um áunnin réttindi virkra og óvirkra sjóðfélaga skipt eftir aldri þeirra og lífeyrisgreiðslur til einstakra sjóðfélaga í árslok 2012. Miðað er við réttindaákvæði í samþykktum sjóðsins.

Í matinu eru reiknaðar út áfallnar skuldbindingar vegna þeirra sjóðfélaga, sem þegar eiga réttindi í sjóðnum og áætlaðar framtíðarskuldbindingar vegna þeirra iðgjalda, sem ætla má að virkir sjóðfélagar greiði til sjóðsins þar til þeir hefja töku lífeyris. Þessi áætluðu framtíðariðgjöld svo og áætlaður rekstrarkostnaður og fjármagnsgjöld í framtíðinni eru núvirt miðað við árslok 2012. Þá er í matinu tekið tillit til endurmats á skuldabréfaeign sjóðsins, en hún hefur verið núvirt miðað við sömu ávöxtunarkröfu og skuldbindingarnar eða 3,5%. Ennfremur er bókfært virði markaðseigna fært til meðalmarkaðsverðs síðustu þriggja mánaða ársins.

Niðurstaða athugunarinnar er sú að skuldbindingar Stapa lífeyrissjóðs eru 4% umfram eignir að meðtöldu verðmæti iðgjalda í hlutfalli af skuldbindingum.

Reykjavík, 25. febrúar 2013

Bjarni Guðmundsson
tryggingastærðfræðingur

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris á árinu 2012

	Skýringar	2012	2011
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga.....		1.975.433	1.880.773
Iðgjöld launagreiðenda.....		4.106.550	3.836.468
Réttindaflutningur og endurgreiðslur.....	(	22.325)	(26.363)
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði.....		316.378	279.223
<i>Iðgjöld</i>	2	<u>6.376.035</u>	<u>5.970.101</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir.....	4	3.766.589	3.643.992
Umsjónarnefnd eftirlauna.....	(	4.226)	(5.944)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris.....		13.590	3.268
<i>Lífeyrir</i>	2	<u>3.775.952</u>	<u>3.641.316</u>
Fjárfestingartekjur			
Tekjur af eignarhlutum.....	5	994.009	(73.778)
Tekjur af húseign.....		216	254
Vaxtatekjur og gengismunur.....	6	11.432.610	6.797.622
Niðurfærsla verðbréfa.....	11	(274.881)	(686.577)
<i>Fjárfestingartekjur</i>	2	<u>12.151.955</u>	<u>6.037.521</u>
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7	67.798	52.826
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7	159.826	202.509
<i>Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður</i>	2	<u>227.625</u>	<u>255.334</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu		14.524.414	8.110.972
Hrein eign frá fyrra ári.....		<u>117.132.148</u>	<u>109.021.175</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u><u>131.656.561</u></u>	<u><u>117.132.148</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2012

	Skýringar	2012	2011
Eignir			
Fjárfestingar			
Húseignir og lóðir.....	8	64.000	65.600
Verðbréf með breytilegum tekjum.....	9	42.245.448	34.674.425
Verðbréf með föstum tekjum.....	10	81.236.540	76.120.646
Veðlán.....	10	1.028.030	1.069.599
Bundnar bankainnstæður.....		2.725.545	2.975.503
<i>Fjárfestingar</i>	2	<u>127.299.563</u>	<u>114.905.773</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur.....	2	610.856	555.750
Aðrar kröfur.....		708.354	24.096
<i>Kröfur</i>		<u>1.319.210</u>	<u>579.847</u>
Aðrar eignir			
Rekstrarfjármunir	8	2.474	2.044
Sjóður og veltiinnlán.....		4.375.121	3.061.096
<i>Aðrar eignir</i>	2	<u>4.377.595</u>	<u>3.063.140</u>
Eignir samtals		132.996.369	118.548.759
Skuldir			
Skuldir við lánastofnanir.....	3, 13	1.237.478	1.237.478
Aðrar skuldir.....	13	102.330	179.134
<i>Skuldir</i>		<u>1.339.807</u>	<u>1.416.612</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>131.656.561</u>	<u>117.132.148</u>

Sjóðstreymi ársins 2012

	2012	2011
Inngreiðslur		
Iðgjöld.....	6.364.857	5.860.414
Fjárfestingartekjur	6.329.321	5.538.897
Afborganir verðbréfa.....	1.776.858	1.829.636
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....	8.042.817	10.327.379
Seld verðbréf með föstum tekjum.....	14.529.327	19.780.771
Bundnar bankainnstæður.....	249.958	255.769
Seldar aðrar fjárfestingar.....	0	4.286
Aðrar inngreiðslur.....	0	783.955
	<u>37.293.137</u>	<u>44.381.107</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir.....	3.775.952	3.641.316
Fjárfestingargjöld.....	67.552	52.596
Rekstrarkostnaður án afskrifta.....	236.055	127.396
Aðrar útgreiðslur.....	133.567	4.715.942
	<u>4.213.126</u>	<u>8.537.250</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	33.080.011	35.843.858
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum.....	13.075.148	11.176.881
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum.....	18.690.838	24.920.527
	<u>31.765.986</u>	<u>36.097.408</u>
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltiinnlánum	1.314.025	(253.550)
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	3.061.096	3.314.646
Sjóður og veltiinnlán í árslok	<u>4.375.121</u>	<u>3.061.096</u>

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris á árinu 2012 Tryggingadeild

	Skýringar	2012	2011
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga.....		1.903.777	1.772.507
Iðgjöld launagreiðenda.....		4.022.819	3.753.139
Réttindaflutningur og endurgreiðslur.....	(	13.033)	(19.831)
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði.....		316.378	279.223
<i>Iðgjöld</i>	2	<u>6.229.940</u>	<u>5.785.038</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir.....	4	3.421.037	3.254.836
Umsjónarnefnd eftirlauna.....	(	4.226)	(5.944)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris.....		13.590	3.268
<i>Lífeyrir</i>	2	<u>3.430.401</u>	<u>3.252.161</u>
Fjárfestingartekjur			
Tekjur af eignarhlutum.....	5	936.926	(87.183)
Tekjur af húseign.....		216	254
Vaxtatekjur og gengismunur.....	6	11.093.838	6.549.924
Niðurfærsla verðbréfa.....	11	(274.881)	(686.577)
<i>Fjárfestingartekjur</i>	2	<u>11.756.099</u>	<u>5.776.418</u>
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....		61.295	46.605
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....	7	146.622	189.878
<i>Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður</i>	2	<u>207.917</u>	<u>236.483</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu		14.347.722	8.072.813
Hrein eign frá fyrra ári.....		<u>113.309.638</u>	<u>105.236.826</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u><u>127.657.360</u></u>	<u><u>113.309.638</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2012

Tryggingadeild

	Skýringar	2012	2011
Eignir			
Fjárfestingar			
Húseignir og lóðir.....	8	64.000	65.600
Verðbréf með breytilegum tekjum.....		40.740.432	33.450.260
Verðbréf með föstum tekjum.....		79.484.621	73.874.619
Veðlán.....	10	1.028.030	1.069.599
Bundnar bankainnstæður.....		1.968.756	2.615.571
<i>Fjárfestingar</i>	2	<u>123.285.840</u>	<u>111.075.649</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur.....	2	595.735	536.982
Aðrar kröfur.....		737.975	24.096
<i>Kröfur</i>		<u>1.333.710</u>	<u>561.078</u>
Aðrar eignir			
Rekstrarfjármunir.....	8	2.474	2.044
Sjóður og veltiinnlán.....		4.375.121	3.061.096
<i>Aðrar eignir</i>	2	<u>4.377.595</u>	<u>3.063.140</u>
Eignir samtals		<u>128.997.145</u>	<u>114.699.867</u>
Skuldir			
Skuldir við lánastofnanir.....	3, 13	1.237.478	1.237.478
Aðrar skuldir.....	13	102.307	152.750
<i>Skuldir</i>		<u>1.339.785</u>	<u>1.390.228</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>127.657.360</u>	<u>113.309.638</u>
Mat á áunnum lífeyrisskuldbindingum	15		

Sjóðstreymi ársins 2012

Tryggingadeild

	2012	2011
Inngreiðslur		
Iðgjöld.....	6.222.491	5.675.396
Fjárfestingartekjur	6.301.833	5.518.523
Afborganir verðbréfa.....	1.776.858	1.829.636
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....	6.538.540	9.324.723
Seld verðbréf með föstum tekjum.....	13.755.791	17.906.902
Bundnar bankainnstæður.....	249.958	255.769
Seldar aðrar fjárfestingar.....	0	4.286
Aðrar inngreiðslur.....	0	783.955
	<u>34.845.470</u>	<u>41.299.191</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir.....	3.430.401	3.252.161
Fjárfestingargjöld.....	61.048	46.375
Rekstrarkostnaður án afskrifta.....	222.852	114.765
Aðrar útgreiðslur.....	133.567	4.715.942
	<u>3.847.868</u>	<u>8.129.243</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	30.997.602	33.169.948
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum.....	11.134.394	10.703.674
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum.....	18.549.183	22.719.824
	<u>29.683.577</u>	<u>33.423.497</u>
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltiinnlánum	1.314.026	(253.549)
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	3.061.096	3.314.646
Sjóður og veltiinnlán í árslok	<u>4.375.121</u>	<u>3.061.096</u>

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris á árinu 2012

Séreignardeild

	Skýringar	2012	2011
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga.....		71.656	108.266
Iðgjöld launagreiðenda.....		83.731	83.329
Réttindaflutningur og endurgreiðslur.....		(9.292)	(6.532)
<i>Iðgjöld</i>	2	<u>146.095</u>	<u>185.063</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir.....	4	<u>345.551</u>	<u>389.155</u>
<i>Lífeyrir</i>		<u>345.551</u>	<u>389.155</u>
Fjárfestingartekjur			
Tekjur af eignarhlutum.....	5	57.083	13.405
Vaxtatekjur og gengismunur.....	6	<u>338.772</u>	<u>247.698</u>
<i>Fjárfestingartekjur</i>	2	<u>395.856</u>	<u>261.103</u>
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....		6.503	6.221
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....	7	<u>13.204</u>	<u>12.630</u>
<i>Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður</i>	2	<u>19.707</u>	<u>18.851</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu		176.692	38.160
Hrein eign frá fyrra ári.....		<u>3.822.509</u>	<u>3.784.349</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u><u>3.999.201</u></u>	<u><u>3.822.509</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2012

Séreignardeild

	Skýringar	2012	2011
Eignir			
Fjárfestingar			
Verðbréf með breytilegum tekjum.....		1.505.016	1.224.165
Verðbréf með föstum tekjum.....		1.751.918	2.246.027
Bundnar bankainnstæður.....		756.789	359.933
<i>Fjárfestingar</i>	2	<u>4.013.724</u>	<u>3.830.125</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur.....	2	15.121	18.768
<i>Kröfur</i>		<u>15.121</u>	<u>18.768</u>
Eignir samtals		<u>4.028.845</u>	<u>3.848.893</u>
Skuldir			
Aðrar skuldir.....	13	29.644	26.384
<i>Skuldir</i>		<u>29.644</u>	<u>26.384</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>3.999.201</u>	<u>3.822.509</u>

Sjóðstreymi ársins 2012

Séreignardeild

	2012	2011
Inngreiðslur		
Iðgjöld.....	142.366	185.019
Fjárfestingartekjur	27.488	20.374
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....	1.504.277	1.002.655
Seld verðbréf með föstum tekjum.....	773.536	1.873.869
	<u>2.447.667</u>	<u>3.081.917</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir.....	345.551	389.155
Fjárfestingargjöld.....	6.503	6.221
Rekstrarkostnaður án afskrifta.....	13.204	12.630
	<u>365.259</u>	<u>408.007</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	2.082.409	2.673.911
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum.....	1.940.754	473.208
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum.....	141.656	2.200.703
	<u>2.082.409</u>	<u>2.673.911</u>
Hækkun á sjóði og veltiinnlánnum	0	0
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	0	0
Sjóður og veltiinnlán í árslok	<u>0</u>	<u>0</u>

Skýringar

1. Upplýsingar um sjóðinn

Hlutverk Stapa lífeyrissjóðs er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum í samþykktum sjóðsins. Sjóðurinn er lífeyrissjóður fyrir launafólk sem aðild eiga að stéttarfélögum verkafólks á starfsvæði sjóðsins sem nær frá Hrutafirði í vestri að Hornafirði í austri.

Sjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sjóðsins sem staðfestar eru af fjármálaráðuneytinu í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

2.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Hann er byggður á kostnaðarverðisreikningsskilum að öðru leyti en því að skráð hlutabréf, hlutdeildarskírteini og afleiðutengd skuldabréf eru færð á markaðsverði. Ársreikningurinn er í íslenskum krónum og eru fjárhæðir sýndar í þúsundum króna.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynt önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

2.2 Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem borist hafa sjóðnum. Jafnframt er áætlað er fyrir ógreiddum iðgjöldum í lok árs og er áætlunin byggð á skilum iðgjalda á undanförunum árum. Ógreidd iðgjöld í lok árs eru eignfærð í efnahagsreikning sem kröfur á launagreiðendur. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingagjaldi en framlaginu er ætlað að jafna örorkubyrði lífeyrissjóða.

2.3 Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur sjóðsins til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, makalífeyri, örorkulífeyri og barnalífeyri en á móti eru þar greiðslur frá Umsjónarnefnd eftirlauna. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris er vegna örorkumats auk lögbundins framlags til Virk starfsendurhæfingarsjóðs.

2.4 Fjárfestingartekjur

Tekjur af eignarhlutum

Undir tekjur af eignarhlutum er færður arður af hlutabréfaeign. Ennfremur breytingar á gengi skráðra hlutabréfa og gengismunur ef eignir eru skráðar í erlendum gjaldmiðlum og hagnaður eða tap af sölu hlutabréfa.

Tekjur af húseign

Tekjur og gjöld vegna rekstrar húseignar í eigu sjóðsins falla undir tekjur af húseign.

Vaxtatekjur og gengismunur

Undir vaxtatekjur og gengismunur eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánnum og bankainnstæðum. Einnig er hér færður gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum og bankainnstæðum sem eru í erlendum gjaldmiðlum sem og breytingar á verði eða söluhagnaður/-tap af hlutdeildarskírteinum og afleiðusamningum.

2.5 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Undir skrifstofu- og stjórnunarkostnað fellur allur kostnaður við rekstur sjóðsins, svo sem laun og launatengd gjöld, rekstur fasteignar og annar rekstarkostnaður. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sem tengist eignaumsýslu er færður sérstaklega undir liðnum fjárfestingargjöld.

2.6 Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma eignanna, þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteignir	50 ár
Áhöld og bifreiðar	5-7 ár

Skýringar

2.7 Gjaldmiðlar og vísitölur

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna. Gengi Seðlabanka Íslands greinist þannig:

	Meðalgengi	Meðalgengi	Árslokagengi	Árslokagengi
	2012	2011	2012	2011
USD	124,75	115,79	128,68	122,42
EUR	160,29	160,97	169,45	158,40
DKK	21,53	21,60	22,71	21,31
NOK	21,43	20,64	23,00	20,34
SEK	18,41	17,82	19,73	17,74
GBP	197,68	185,55	206,99	188,97

2.8 Fjárfestingar

Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum og veðlán. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast skuldabréfalán með veði í fasteignum.

Verðbréf með breytilegum tekjum skiptast í innlend og erlend hlutabréf og hlutdeildarskírteini. Erend verðbréf sjóðsins eru skráð á skipulegum verðbréfamörkuðum og því eignfærð á markaðsverði nema framtakssjóðir sem færðir eru á innra virði. Verðbréfin eru umreiknuð í íslenskar krónur á skráðu kaupgengi í árslok. Innlend hlutabréf sjóðsins eru eignfærð á markaðsverði í árslok sé það fyrir hendi, en annars á kostnaðarverði eða áætluðu matsvirði ef það er lægra.

Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar með áföllnum verðbótum og vöxtum m.v. vaxtakjör verðbréfanna að teknu tilliti til ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi.

Verðbréf með föstum tekjum eru færð niður í efnahagsreikningi vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna hefur sérstök áhætta verið metin jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla.

Sjóður og veltiinnlán eru færð undir liðnum aðrar eignir í efnahagsreikningi. Um er að ræða þær innstæður í fjármálastofnunum sem ekki eru háðar takmörkunum á notkun og sem bundnar eru til þriggja mánaða eða skemmri tíma. Bankainnstæður sem bundnar eru lengur en 3 mánuði eru færðar undir liðnum fjárfestingar í efnahagsreikningi.

2.9 Sundurliðun á deildir

Tryggingadeild og Séreignardeild sjóðsins eru fjárhagslega aðskildar. Deildirnar fjárfesta þó saman í vissum eignaflokkum. Eign hvorrar deildar um sig í viðkomandi eignaflokki og þar með einstökum eignum í viðkomandi eignaflokki ræðst af hlutfallslegri stærð eignaflokksins í eignasafni hvorrar deildar um sig. Gerð er grein fyrir þessari skiptingu í deildskiptum ársreikningi.

Skýringar

3. Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða og önnur mál

3.1 Varúðarfærslur vegna virðisrýrnunar krafna og útlána

Sjóðurinn hefur sett sér reglur til að meta afskriftarþörf vegna útlána og annarra fjárhagslegra skuldbindinga. Óbeinum afskriftum af þessu tagi er ætlað að mæta mögulegu tapi við innheimtu á kröfum sjóðsins og er færður sérstakur afskriftarreikningur í þessu skyni. Reglur sjóðsins byggja bæði á almennum og sértækum framlögum á afskriftarreikning. Almennum framlögum er ætlað að mæta mögulegu tapi vegna áhættu sem ekki er vitað um og hefur ekki verið sérstaklega metin. Sértæk framlög byggja á mati á mögulegri tapsáhættu vegna tiltekinna krafna, þar sem sjóðurinn hefur upplýsingar sem gefa til kynna að téðir skuldarar kunni að eiga erfitt með að endurgreiða skuldir sínar að fullu. Mat á þessum kröfum er yfirfarið og endurnýjað miðað við nýjustu upplýsingar. Niðurstaðan byggir á mati á mögulegum endurheimtum og eru varúðarsjónarmið höfð að leiðarljósi til að reyna að komast hjá ofmati. Talsverð óvissa kann þó að ríkja um mat þessara eigna. Niðurfærslur greinast svo:

Almenn niðurfærsla í árslok	112.713
Sértæk niðurfærsla í árslok	6.449.996
Samtals niðurfærsla í árslok	6.562.709

Ekki er um endanlega afskrift að ræða, en rétt er að leggja áherslu á að mikil óvissa ríkir um endurheimtur þessara krafna, sem endurspeglast í þessari miklu niðurfærslu og er það mat sjóðsins að óverulegar líkur séu á því að endurheimtur verði verulega betri en niðurfærslurnar gera ráð fyrir.

3.2 Matskenndir liðir í ársreikningi og dómsmál

Veruleg óvissa ríkir um mat á nokkrum liðum í ársreikningi. Er þar bæði um að ræða afleiðusamninga og skuldabréf, auk mögulegra áhrifa skuldajöfnunar við uppgjör. Mat á þessum liðum í ársreikningi er gert með sömu aðferðum og undanfarin ár. Þrjú mál eru rekin fyrir dómstólum vegna þessara álitamála. Gagnaðilar Stapa lífeyrissjóðs í þessum málum eru Glitnir hf., Landsbankinn hf. og Kaupþing hf. Nema kröfur gagnaðila Stapa í þessum málum um 4,2 milljörðum króna auk vaxta og hefur þá ekki verið tekið tillit til mögulegrar skuldajöfnunar. Í ársreikningi er færð skuld vegna þessa og nemur hún 1,2 milljörðum króna. Sjóðurinn telur að framangreint mat á áhrifum samninganna sem fært er í ársreikningi sé byggt á bestu vitneskju, miðað við stöðu við gerð hans en bendir á óvissu um endanlega niðurstöðu við uppgjör þessara ágreiningsmála. Verði niðurstaðan frábrugðin mati sjóðsins hefur það áhrif á hreina eign og tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Líklegt er að dómur falli í þessum málum á árinu 2013.

4. Lífeyrir

	2012	2011
Ellilífeyrir	2.244.390	2.093.787
Örorkulífeyrir	937.245	921.842
Makalífeyrir	201.349	203.463
Barnalífeyrir	38.054	35.745
	<u>3.421.037</u>	<u>3.254.836</u>
Lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild	151.477	100.525
Sérstök útborgun séreignar skv. lögum	194.074	288.631
Lífeyrir samtals	<u>3.766.589</u>	<u>3.643.992</u>

5. Tekjur af eignarhlutum

Tekjur af innlendum hlutabréfum	814.514	61.648
Tekjur af erlendum hlutabréfum	122.412	(148.831)
Tekjur af eignarhlutum, Tryggingadeild	936.926	(87.183)
Tekjur af eignarhlutum, Séreignardeild	57.083	13.405
Tekjur af eignarhlutum samtals	<u>994.009</u>	<u>(73.778)</u>

Skýringar

6. Vaxtatekjur og gengismunur

Tekjur af erlendum hlutdeildarskírteinum	3.394.602	2.373.050
Tekjur af innlendum hlutdeildarskírteinum	150.238	14.641
Tekjur af markaðsskuldabréfum	6.856.377	4.187.990
Tekjur af veðskuldabréfum	100.571	114.385
Tekjur af bankainnstæðum	550.268	332.156
Tekjur af skammtímabréfum	23.665	17.966
Dráttarvextir	18.117	15.312
Gjaldeyris- og skiptasamningar	0	(505.577)
Vaxtatekjur og gengismunur, Tryggingadeild	11.093.838	6.549.924
Vaxtatekjur og gengismunur, Séreignardeild	338.772	247.698
Vaxtatekjur og gengismunur samtals	11.432.610	6.797.622

7. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Laun og launatengd gjöld	110.644	92.917
Tryggingastærðfræðingur	2.027	1.692
Endurskoðun	8.971	4.277
Lögfræðikostnaður	17.023	9.209
Fjármálaeftirlit	12.873	10.454
Sérstakur skattur	6.571	85.663
Annar kostnaður	69.515	51.123
	227.625	255.335
Fært á fjárfestingargjöld	(67.798)	(52.826)
Rekstrarkostnaður	159.826	202.509
Rekstrarkostnaður, Tryggingadeild	146.622	189.878
Rekstrarkostnaður, Séreignardeild	13.204	12.630
	159.826	202.509

8. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Fasteignir	Aðrar eignir	Samtals
Heildarverð 1/1	80.000	8.968	88.968
Breytingar á árinu	0	1.252	1.252
Heildarverð 31/12	80.000	10.221	90.221
Afskrifað 1/1	14.400	6.924	21.324
Afskrifað á árinu	1.600	823	2.423
Afskrifað 31/12	16.000	7.747	23.747
Bókfært verð 31/12.....	64.000	2.474	66.474

	Bókfært verð	Fasteignamat	Brunabótamat
Strandgata 3, Akureyri.....	64.000	56.765	127.930

Fasteignin við Strandgötu 3 er nýtt undir starfsemi sjóðsins.

Skýringar

9. Verðbréf með breytilegum tekjum

	Eignar- hluti %	2012	2011
Eignarhlutir í skráðum félögum í Nasdaq OMX Iceland:			
Fjarskipti hf.	2,38%	259.779	0
Eimskipafélag Íslands hf.	0,32%	147.883	0
Hagar hf.	1,61%	447.556	108.394
Icelandair Group hf.	0,93%	382.979	90.747
Marel hf.	0,70%	727.350	625.852
Reginn hf.	2,53%	361.020	0
Össur hf.	0,45%	396.923	354.459
Samtals		<u>2.723.489</u>	<u>1.179.452</u>
Eignarhlutir í öðrum innlendum félögum:			
AO Fjárfestingarfélag GP hf.		750	0
AO Fjárfestingarfélag slhf.		635.048	0
Brú Venture Capital hf.		0	9.941
Century Aluminum hf.		0	40.187
CCP hf.		138.242	138.242
EA fjárfestingarfélag hf.		40.050	40.050
Egla hf.		1.272	1.272
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða ehf.		8.439	8.439
Eignarhaldsfélagið Fjarskipti ehf.		0	40.023
Eik fasteignafélag hf.		29.511	9.369
Eimskipafélag Íslands		0	96.567
Íslensk verðbréf hf.		229.519	229.519
Jarðvarmi GP ehf.		292	0
Jarðvarmi slhf.		459.722	397.683
Kjölfesta slhf.		5.205	0
Loðnuvinnslan hf.		11.911	11.911
N1 hf.		268.536	268.536
Reiknistofa lífeyrissjóðanna ehf.		24.154	24.154
Rusor ehf.		45.981	45.981
SF-I GP ehf.		40	0
SF-I slhf.		693.782	406.000
Skýrr hf.		0	5.035
Sparisjóður Norðfjarðar		40.695	33.084
SRE-I GP ehf.		75	0
SRE-I slhf.		285.529	220.000
SRE-II slhf.		183.863	0
T Plús hf.		2.000	2.000
Tækifæri ehf.		60.589	60.589
Önnur félög		1	49
Samtals.....		<u>3.165.206</u>	<u>2.088.631</u>
Aðrir áhættufjármunir:			
Eignarhlutur í Greiðslustofu lífeyrissjóða.....		<u>134</u>	<u>134</u>

Skýringar

Verðbréf með breytilegum tekjum (frh.)

	2012	2011
Önnur innlend verðbréfaeign:		
Hlutdeildarskírteini í skuldabréfasjóðum.....	3.794.584	2.655.567
Framtakssjóðir.....	554.605	638.337
Peningamarkaðssjóðir.....	27.549	114.776
Samtals.....	<u>4.376.738</u>	<u>3.408.680</u>
Erlend verðbréfaeign:		
Hlutabréf.....	763.941	516.474
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum.....	3.247.465	2.226.011
Hlutdeildarskírteini í skuldabréfasjóðum.....	2.714.167	2.226.342
Framtakssjóðir.....	14.327.216	13.336.197
Marksjóðir.....	4.774.003	3.495.110
Hrávörusjóðir.....	648.958	661.075
Fasteignasjóðir.....	2.013.747	1.911.035
Skammtímasjóðir.....	3.490.383	2.409.407
Afleiðutengd verðbréf.....	0	2.377.517
Niðurfærsla verðbréfa með breytilegar tekjur.....	0	(1.161.640)
Samtals.....	<u>31.979.880</u>	<u>27.997.528</u>
Verðbréf með breytilegum tekjum samtals.....	<u>42.245.448</u>	<u>34.674.425</u>

10. Verðbréf með föstum tekjum

	2012	2011
Markaðsbréf:		
Ríkistryggð skuldabréf	69.831.375	63.928.585
Önnur innlend markaðsskuldabréf	17.703.349	22.744.346
Erlend skuldabréf	243.939	269.182
Niðurfærsla verðbréfa með fastar tekjur	(6.542.123)	(10.821.467)
Verðbréf með föstum tekjum samtals	<u>81.236.540</u>	<u>76.120.646</u>
Veðskuldabréf:		
Veðskuldabréf sjóðfélaga	522.488	552.482
Önnur veðskuldabréf	526.129	533.867
Niðurfærsla veðskuldabréfa	(20.586)	(16.750)
Veðskuldabréf samtals	<u>1.028.030</u>	<u>1.069.599</u>
Verðbréf með föstum tekjum samtals	<u>82.264.570</u>	<u>77.190.245</u>
Afskriftarsjóður í heild	(6.562.709)	(11.999.857)

Af skráðum skuldabréfum, þar sem kaupverð lá fyrir í Nasdaq OMX Iceland í árslok, var markaðsverð þeirra 4.502 mkr. hærra en bókfært verð.

Skýringar

11. Niðurfærsla verðbréfa	2012	2011
Niðurfærsla 1.1.	11.999.858	11.791.535
Breyting á almennri niðurfærslu	7.028 (	16.622)
Niðurfærsla færð út	(393.781)	(478.254)
Afskrifað fært út	(5.318.248)	0
Sértæk niðurfærsla á árinu	267.852	703.199
Niðurfærsla 31.12.	<u>6.562.709</u>	<u>11.999.858</u>

12. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	í íslenskum krónum	í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Verðbréf með breytilegum tekjum	10.899.223	31.662.753	42.561.976
Verðbréf með föstum tekjum	79.365.665	1.554.450	80.920.115
Veðlán	1.027.926	0	1.027.926
Bundnar innstæður hjá lánastofnunum	2.725.545	0	2.725.545
	<u>94.018.361</u>	<u>33.217.203</u>	<u>127.235.563</u>

Erlendir gjaldmiðlar sundurliðast sem hér segir:

USD	14.757.775
EUR	17.122.139
DKK	195.161
NOK	147.075
SEK	345.001
GBP	650.051
	<u>33.217.203</u>

13. Skuldir

	2012	2011
Skuldir við lánastofnanir:		
Staða afleiðusamninga	<u>1.237.478</u>	<u>1.237.478</u>
	1.237.478	1.237.478
Aðrar skuldir:		
Ógreiddur kostnaður	12.546	9.723
Ógreidd opinber gjöld	0	85.663
Aðrar skammtímaskuldir	<u>89.783</u>	<u>83.747</u>
	102.330	179.134
Samtals	<u>1.339.807</u>	<u>1.416.612</u>

Skýringar

14. Aðrar upplýsingar

Sjóðurinn á ekki hlut í neinu félagi þar sem hann ber ótakmarkaða ábyrgð að undanskildum hlut í Greiðslustofu lífeyrissjóðanna sem er óverulegur.

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í erlendum framtakssjóðum. Greiðslur vegna skuldbindinganna geta að hámarki numið 6.300 millj. króna. Á móti koma endurgreiðslur frá sjóðunum þegar fjárfestingarnar eru seldar aftur.

Stöðugildi voru 13,1 í árslok. Heildarfjárhæð launa nam 90,1 millj. króna og launatengd gjöld 20,1 millj. króna.

Laun stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og endurskoðunarnefndar á árinu sundurliðast þannig:

Ágúst Torfi Hauksson, stjórn og endurskoðunarnefnd	906
Björn Snæbjörnsson, stjórn og endurskoðunarnefnd	513
Fjóla Björk Jónsdóttir, endurskoðunarnefnd	94
Guðrún Ingólfsdóttir	513
Orri Freyr Oddsson	299
Sigurður Hólm Freysson, stjórn og endurskoðunarnefnd	478
Sigurður Jóhannesson	214
Unnur Gréta Haraldsdóttir	299
Þorkell Kolbeins	128
Þórarinn G. Sverrisson	428
Kári Arnór Kárason, framkvæmdastjóri	18.027
Samtals	21.899

Greiðslur til endurskoðenda á árinu voru 8.971 þús. kr. þar af voru 5.392 þús. kr. vegna innri endurskoðunar

Skýringar

15. Tryggingafræðileg úttekt

Tryggingafræðileg athugun var gerð á skuldbindingum Tryggingadeildar sjóðsins miðað við árslok 2012. Úttektin var gerð í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998. Í úttektinni er framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði tekið með við mat á tryggingafræðilegri stöðu.

Í uppgjörinu er miðað við réttindakerfi sjóðsins. Áfallnar skuldbindingar Tryggingadeildar námu 136.174,1 milljón króna, samanborið við 127.540,3 millj. króna eignir. Áfallin staða er því neikvæð um 8.633,8 milljónir eða 6,3%. Að teknu tilliti til mats á virði örorkuframlags, áætlaðra framtíðariðgjalda og þeirra skuldbindinga sem þær skapa nema heildareignir deildarinnar til tryggingafræðilegs uppgjörs 221.524,1 milljón króna og heildarskuldbindingar nema kr. 230.758,3 millj. króna. Skuldbindingar nema þannig 9.234,2 milljónum króna hærrí fjárhæð en eignir og er tryggingafræðileg staða deildarinnar því neikvæð um 4,0%.

Áunnin réttindi voru skert um 7,5% á árinu. Tryggingafræðileg afkoma sjóðsins var jákvæð um 7.087,8 millj. króna og batnaði tryggingafræðileg staða úr -7,5% í -4,0%.

Breytingin sundurliðast þannig:

Tryggingafræðileg afkoma árið 2012

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Samtals eign til tryggingafræðilegs uppgjörs 31.12.2012.....	127.540,3	93.983,8	221.524,1
Eign til tryggingafræðilegs uppgjörs pr. 1.1.2012	(115.178,4)	(85.256,8)	(200.435,2)
Aukning á eign til tryggingafræðilegs uppgjörs	12.361,9	8.727,0	21.088,9
Skuldbindingar			
Skuldbindingar vegna lífeyris pr. 31.12.2012	136.174,1	94.584,2	230.758,3
Skuldbinding vegna lífeyris pr. 1.1.2012	(132.523,2)	(84.234,0)	(216.757,2)
Aukning skuldbindinga á árinu	3.650,9	10.350,2	14.001,1
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	8.711,0	(1.623,2)	7.087,8

Tryggingafræðileg staða 31.12.2012

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris 31.12.2012.....	127.657,4		127.657,4
Núvirði verðbréfa, hækkun	1.236,0		1.236,0
Lækkun vegna fjárfestingargjalda	(1.353,1)		(1.353,1)
Örorkuframlag		4.772,8	4.772,8
Núvirði framtíðariðgjalda		89.211,0	89.211,0
Eignir samtals	127.540,3	93.983,8	221.524,1
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	108.933,6	71.012,0	179.945,6
Örorkulífeyrir	18.438,1	16.220,2	34.658,3
Makalífeyrir	7.391,6	4.304,8	11.696,4
Barnalífeyrir	166,2	1.323,8	1.490,0
Rekstrarkostnaður	1.244,6	1.723,4	2.968,0
Skuldbindingar samtals	136.174,1	94.584,2	230.758,3
Skuldbindingar umfram eignir: (8.633,8)	(8.633,8)	(600,4)	(9.234,2)
Í hlutfalli af skuldbindingum: (6,3)%	(6,3)%	(0,6)%	(4,0)%

Kennitölur

Skýring:	2012	2011	2010	2009	2008
Tryggingadeild:					
Hrein nafnávöxtun	10,07%	5,20%	6,17%	1,93%	0,21%
Hrein nafnávöxtun - 5 ára meðaltal	4,66%	3,73%	5,81%	8,20%	11,37%
Hrein raunávöxtun..... 1	5,30%	-0,02%	3,47%	-6,17%	-13,88%
Hrein raunávöxtun - 5 ára meðaltal	-2,52%	-3,63%	-2,02%	-0,10%	3,74%
Hrein raunávöxtun - 10 ára meðaltal	2,94%	2,19%	1,98%	1,40%	3,59%
Fjárfestingargjöld sem hlutfall af eignum	2	0,05%	0,04%	0,05%	0,05%
Rekstrarkostnaður sem hlutfall af eignum	2	0,12%	0,17%	0,10%	0,07%
Heildarkostnaður sem hlutfall af eignum	2	0,17%	0,22%	0,15%	0,11%
Skipting fjárfestinga: 3					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	17,6%	13,8%	23,5%	29,4%	23,6%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	62,1%	63,6%	65,3%	54,2%	39,6%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	17,1%	17,7%	7,7%	12,3%	6,5%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	0,2%	1,4%	0,2%	0,4%	0,1%
Veðlán	0,8%	0,9%	1,0%	1,2%	1,2%
Aðrar eignir	2,1%	2,6%	2,2%	2,4%	29,0%
Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum: 4					
Eignir í íslenskum krónum	74%	75%	74%	62%	68%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	26%	25%	26%	38%	32%
Hlutfallsleg skipting lífeyris: 5					
Ellilífeyrir	65,6%	64,3%	64,6%	61,9%	65,5%
Örorkulífeyrir	27,4%	28,3%	27,3%	29,5%	24,1%
Makalífeyrir	5,9%	6,3%	6,9%	7,2%	8,6%
Barnalífeyrir	1,1%	1,1%	1,1%	1,4%	1,8%
Lífeyrisbyrði	6	55,1%	56,2%	55,9%	56,2%
Heildarfjöldi launagreiðenda á árinu	2.609	2.556	2.488	2.376	2.566
Fjöldi sjóðfélaga	7	18.505	18.320	18.415	18.186
Fjöldi lífeyrisþega í lok ársins	6.972	6.562	6.433	6.010	5.835
Hækkun(lækkun) iðgjalda frá fyrra ári	7,3%	9,7%	4,8%	-2,8%	-8,3%
Hækkun lífeyrisútgjalda	5,1%	9,1%	8,9%	17,4%	7,2%
Hækkun á hreinni eign til greiðslu lífeyris	12,7%	7,7%	8,7%	4,3%	3,2%
Eignir umfram heildarskuldbindingar	8	-4,0%	-7,5%	-11,7%	-10,8%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar	9	-6,3%	-13,1%	-14,2%	-12,3%
Starfsmannafjöldi	13,1	10,1	10,3	10,3	10,3
Hækkun vísitölu neysluverðs	4,52%	5,23%	2,61%	8,63%	16,36%
Séreignardeild:					
Safn I - nafnávöxtun	8,8%	9,9%	16,9%	20,5%	26,2%
Safn II - nafnávöxtun	10,9%	5,0%	12,8%	21,1%	27,0%
Safn III - nafnávöxtun	7,1%	8,3%	8,9%	18,6%	25,0%
Safn I - 5 ára nafnávöxtun	16,3%	17,1%	19,2%	19,2%	18,1%
Safn II - 5 ára nafnávöxtun	15,1%	15,2%	18,7%	21,7%	20,8%
Safn III - 5 ára nafnávöxtun	13,4%				
Safn I - raunávöxtun ársins.....	4,1%	4,4%	13,9%	10,9%	8,5%
Safn II - raunávöxtun ársins.....	6,1%	-0,2%	9,9%	11,5%	9,1%
Safn III - raunávöxtun ársins.....	2,5%	2,9%	6,1%	9,2%	7,4%
Safn I - 5 ára raunávöxtun	8,3%	8,8%	10,4%	10,1%	10,3%
Safn II - 5 ára raunávöxtun	7,2%	7,0%	10,0%	12,4%	13,6%
Safn III - 5 ára raunávöxtun	5,6%				
Hækkun höfuðstóls frá fyrra ári	4,6%	1,0%	9,2%	17,1%	33,7%
Heildarkostnaður sem hlutfall af eignum	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Kennitölur

Skýring:	2012	2011	2010	2009	2008
Ávöxtun einstakra eignaflokka:					
<i>Nafnávöxtun:</i>					
Innlend hlutabréf	16,9%	-1,4%	-14,2%	1,2%	-50,1%
Erlend hlutabréf	16,4%	11,9%	1,6%	-7,1%	42,1%
Ríkistryggð skuldabréf	8,9%	9,6%	17,4%	13,8%	20,3%
Önnur innlend skuldabréf	10,9%	5,8%	-4,3%	0,8%	-24,7%
Erlend skuldabréf	16,1%	-29,9%	-2,2%	6,2%	7,4%
Aðrar fjárfestingar	5,6%	1,6%	-4,9%	10,0%	43,7%
Skammtímabréf	3,8%	2,4%	2,7%	-10,1%	-4,7%
<i>Raunávöxtun:</i>					
Innlend hlutabréf	11,8%	-6,3%	-16,4%	-6,8%	-57,1%
Erlend hlutabréf	11,4%	6,3%	-1,0%	-14,5%	22,1%
Ríkistryggð skuldabréf	4,2%	4,2%	14,4%	4,8%	3,4%
Önnur innlend skuldabréf	6,1%	0,5%	-6,7%	-7,2%	-35,3%
Erlend skuldabréf	11,1%	-33,4%	-4,7%	-2,2%	-7,7%
Aðrar fjárfestingar	1,0%	-3,4%	-7,3%	1,3%	23,5%
Skammtímabréf	-0,7%	-2,7%	0,1%	-17,2%	-18,1%

Skýringar:

1. Raunávöxtun á meðaltali hreinnar eignar m.v. vísitölu neysluverðs.
2. Rekstrarkostnaður, fjármagnsgjöld og heildarkostnaður í hlutfalli af meðaltali hreinnar eignar.
3. Hlutfallsleg skipting á eignum sjóðsins í mismunandi eignaflokka í árslok.
4. Skipting á fjárfestingum sjóðsins í íslenskar krónur og erlenda gjaldmiðla án tillits til gjaldeyrisvarna.
5. Hlutfallsleg skipting á lífeyrisgreiðslum sjóðsins milli einstakra lífeyristegunda.
6. Lífeyrisgreiðslur sem hlutfall af iðgjöldum
7. Heildarfjöldi sjóðfélaga, sem greiddi til sjóðsins á árinu.
8. Heildareignir sjóðsins (eign í lok árs + verðmæti framtíðariðgjalda) í hlutfalli við heildarskuldbindingar hans skv. tryggingafræðilegri úttekt.
9. Eignir í lok árs í hlutfalli við áfallnar skuldbindingar í lok árs skv. tryggingafræðilegri úttekt.